

ทางอंतरาย

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๑๘๒. ไม่มี ๑๘๓. ไม่มี

ถาม : ข้อ ๑๘๔. เรื่อง อยากให้แม่ออกจากสายคุณ จะทำอย่างไรดีคะ”

หลวงพ่อก : คือพ่อแม่ไปปฏิบัติ ลูกเป็นทุกข์น่าดูเลย

ถาม : เรื่องมันยาว (เขาเขียนมาว่าเรื่องมันยาว) ต้องทำความเข้าใจ คือแม่หนูไปปฏิบัติสมาธิอยู่กับหลวงพ่อกหนึ่งเป็นเวลานานมาก ท่านอายุมาก อายุ ๘๐ กว่าแล้วแต่ยังแข็งแรง ท่านเป็นพระที่หนูคิดว่าปฏิบัติดี ศีลบริสุทธิ์องค์หนึ่ง ไม่สร้างหรือสะสมวัตถุใดๆ ไม่ได้จำวัดที่ไหน แต่มีลูกศิษย์สร้างกุฏิเล็กๆ ให้ ท่านเน้นการสอนทำสมาธิกับทุกคนที่ได้เข้าไปกราบท่าน วิถีกำหนดจิตของท่านไม่เหมือนใคร คือให้นึกถึงท้องฟ้ากว้างๆ ในส่วนนี้หนูอธิบายได้ไม่มาก แต่หนูไม่เคยลองทำ

ส่วนตัวไม่ใช่คนปฏิบัติมากนัก ไม่กล้าจะไปวิจารณ์หรือล่วงเกินสิ่งที่ไม่รู้ แต่ประเด็นก็คือท่านเน้นสอนลูกศิษย์ของคุณ ถอนของให้แก่ผู้ที่หาที่พึ่ง หรือใครที่มีอาการเจ็บป่วย แล้วสวดมนต์รักษาโดยให้ลูกศิษย์ทั้งหลายเป็นผู้ดูแล โดยท่านถามว่าลูกศิษย์ที่เก่งแล้วท่านจะบอกในสิ่งที่เห็น จากนั้นก็จะสวดมนต์อุทิศส่วนกุศลให้วิญญาณหรือสิ่งของไม่ดีที่มาเกาะ บางทีก็ใช้มีดหมอจีประคบให้ลูกศิษย์เช่นกัน

แม่หนูเป็นหนึ่งในผู้ทำการดูแลถอนของ แม้กระทั่งตัวหลวงพ่อกเอง เวลามีอาการเจ็บป่วยก็จะบอกว่าโดนของเป็นประจำ หนูได้ยื่นแม่สวดมนต์ถอนของให้ท่านทางโทรศัพท์ เคยถามแม่ว่า ในเมื่อท่านเป็นพระอรหันต์แล้ว ทำไมของถึงเข้าท่านได้ เข้าบ่อยด้วย ในความเข้าใจของหนู พระอรหันต์ ของไม่ดี หรือวิญญาณไม่ดี สัมภเวสีต่างๆ ไม่น่าจะทำอะไรท่านได้ เพียงแค่ศีล ๒๒๗ มีพุทธรูป ธรรมคุณ สังฆคุณคุ้มครองอยู่ แล้วก็

ก่อนข้างจะงง ก็เมื่อท่านเป็นอาจารย์ โฉนลูกศิษย์จึงต้องเป็นผู้รักษาให้ แม่ตอบ
ประมาณว่า ยิ่งเป็นอริยะของยิ่งเข้าง่าย เพราะกายจะใสๆ

ที่ผ่านมาแม่จะเห็นวิถีที่ดูแปลกๆ รู้สึกกังวลเล็กน้อย แต่ทุกคนในครอบครัวก็
ไม่ได้ว่าอะไร เพราะไม่ได้มีอะไรที่ไม่ดี อย่างน้อยก็ได้ทำบุญ ได้อุปัฏฐากหลวงพ่ที่มี
อายุมาก ได้สวดมนต์ ได้ทำสมาธิที่บ้านก็อนุโมทนา แต่เมื่อไม่นานมานี้หนูคุยกับคุณแม่
จนเข้าถึงเรื่องนี้ แม่บอกว่า “ได้โศดาบันแล้ว”

หนูอึ้ง ก็ถามว่า “แม่รู้ได้อย่างไร?”

แม่บอกว่า “เพื่อนๆ ในกลุ่มบอก เขาก็ทดสอบอารมณ์อะไรต่างๆ”

แต่พูดไปมา แม่ก็เปลี่ยนไปว่า “ถ้าไม่ได้ก็ใกล้จะได้โศดาบันแล้ว ชาตินี้ไม่ลืม
แน่”

บอกว่าลูกศิษย์บางคนสำเร็จโศดาบันแล้ว บางคนได้ยืมว่ามีอนาคามี มีการสอบ
อารมณ์และยืนยันโดยหลวงพ่ หนูเป็นกังวลเพราะยอมรับว่าไม่เชื่อ หนูรู้จักแม่ดี ถ้าแม่
ได้โศดาบันจริง อารมณ์ของแม่ต้องไม่เป็นแบบนี้ หนูกลัวว่าจะไปกันใหญ่ เพราะตอนนี้
คว่ายึดติดในนิมิต ซึ่งว่ามีฤทธิ์รักษา ผู้ที่ปฏิบัติก่อนข้างจะมีทิวใจว่าตัวเองได้ระดับ
ไหน ไม่ฟังอาจารย์องค์อื่น

แม่หนูถือศีล สวดมนต์ นั่งสมาธิเก่ง ไม่อยากให้ท่านมัวแต่ดูของ ถอนของ ใคร
เป็นอะไรก็โดนของอยู่แบบนี้เรื่อย หนูเคยพาแม่ไปกราบหลวงพ่ที่วัดเร็วๆ นี้ด้วย หวัง
จะดึงแม่ ถ้าแม่ได้ฟังเทศน์จากหลวงพ่แล้วสนใจมาปฏิบัติ ถ้าแม่อยากได้มรรค ได้ผล
หนูอยากให้แม่ได้เจอครูบาอาจารย์ที่ไปถูกทาง แต่หนูคิดว่ายากที่แม่จะหันมาสนใจทาง
อื่น เพราะทิวใจ ถ้าสูดน้องชายโทรมาเล่าว่า แม่บอกว่าไปวัดสวดมนต์ (ไอนี่อ่านไม่ได้
หลายอย่าง)

หลวงพ่ : นี้พูดถึงประเด็นในคำถามนี้ สังคมเป็นแบบนี้มาเยอะมาก ที่นี้เพียงแต่
สังคมเป็นแบบนี้ คนที่จะรู้เรื่องอย่างนี้ต้องเป็นเรื่องพระปฏิบัติ เพราะพระปฏิบัติ หรือ
มนุษย์เราที่ปฏิบัติ เราจะผ่านสังคมมา เราจะเลือกแยกแยะมาว่าอะไรผิด อะไรถูก กว่าจะ

ผ่านมารู้ว่าผิด รู้ว่าถูก เราเองเราต้องอยู่ในเหตุการณ์นั้นมา ถ้าเราไม่เคยผ่านสังคมว่าถูกหรือผิดมา เราจะรู้ได้อย่างไรว่าถูกหรือผิด

แล้วก็มองกลับนะ มองกลับถึงว่าพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย เวลาลูกๆ หลานๆ มาปฏิบัติ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยายจะเป็นห่วงมาก กลัวลูกเราจะเสียไป แล้วในการปฏิบัติในทางสังคมเขาบอกว่าย่าปฏิบัตินะ ปฏิบัติแล้วเด็ยเป็นบ้า ปฏิบัติแล้วเด็ยเป็นบ้า เพราะไม่มีครูบาอาจารย์สอน แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์สอนนะ แล้วครูบาอาจารย์ที่ถูกต้องเขาจะคอยแยกแยะ

ทีนี้ถ้าครูบาอาจารย์สอนมันก็เหมือนกับในโรงเรียน สังเกตได้ใหม่ว่าอาจารย์คนไหน ครูในโรงเรียนไหนเป็นครูที่สอนดี เป็นครูที่มีทางวิชาการ นักเรียนจะกลัวมาก แต่ถ้าครูคนไหนสำมะเลเทเมา เล่นไปกับเด็กนะ เด็กมันก็ชอบไปอย่างหนึ่ง ชอบความสะดวกสบาย แต่ถ้าครูบาอาจารย์ที่เข้มงวดนี้เด็กก็กลัว แต่เด็กจะได้ผล

ในการประพฤติปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ที่เป็นท่านจะเข้มงวด พอเข้มงวด พอเราจะไปปฏิบัติที่ไหนก็แล้วแต่ ที่ไหนมีการเข้มงวด แล้วที่ไหนเขาพยายามชี้้นำในความถูกต้อง เราจะอึดอัดขัดข้องแล้วไม่ยอมเข้าไป ที่ไหนเขาอำนวยความสะดวก ที่ไหนเขาทำให้เราสะดวกสบาย ที่ไหนทำให้เราพอใจ เราอยากไปที่นั่น ในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน แล้วเราเองเราเป็นผู้ปฏิบัติใหม่ เราจะรู้ได้อย่างไร? เราจะแยกแยะได้อย่างไรว่าจะไรผิด ไรถูก

ฉะนั้น พอเราแยกแยะอะไรผิด ไรถูกไม่ได้ พอไม่ได้นะ นี่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เห็นใหม่ เขาโคกับขโค เขาโคหมายถึงว่าผู้ที่จะได้มรรค ได้ผลมันแค่เขาโค แล้วขโคมันเยอะ ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติที่เป็นพระๆ นี่ในเมื่ออาจารย์ของผู้ถามเขาบอกว่าเป็นลูกศิษย์ของครูบาอาจารย์เราที่เชื่อถือได้ ที่เราก็คือเคารพนะ นี่เราก็คือเคารพเราก็คือรักมาก แต่นี้พอมาเป็นลูกศิษย์ ลูกศิษย์ได้มา ในการปฏิบัติในฝ่ายลูกศิษย์ ในแง่ลูกศิษย์ขึ้นมามันจะได้จริงหรือไม่จริง ถ้าได้จริงขึ้นมามันจะไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง

หลวงตาเน้นไว้ประจำนะ “ในการปฏิบัติ ให้มีสติอยู่กับผู้รู้แล้วไม่ผิด”

อยู่กับผู้รู้ ต้องมีสติอยู่กับผู้รู้ ความผิดพลาดจะไม่มีเลย แต่ดูของ เห็นใหม่ ดูของถอนของมันอยู่กับจิตหรือเปล่า? ใครเป็นคนไปถอน? อ้าว นี่มันส่งออกไป คำว่าดูของๆ

เราจุดคัมมา เราเจอมมา เราจุดคัมไปนะไปจังหวัดหนึ่ง นี่ไปจังหวัดหนึ่งไปเจอญาติเขาก็ปฏิบัติอย่างนี้ ปฏิบัติบอกว่านี่อยู่ในสังคมฯ หนึ่ง เขาจะทักจิตกัน พอไปถึงจิตจะรู้อย่างนั้นจิตจะรู้อย่างนี้ เสียงโบไม้พัดไม้ไผ่นะ บอกว่าอีกคนหนึ่งส่งจิตมาแล้ว แล้วเขาก็เชื่อมั่นของเขา พอเขาเชื่อมั่นของเขา เขาไปสร้างในบ้านของเขาเป็นสำนักปฏิบัติ

นี่มีอย่างนี้เยอะไปหมด ถ้ามีอย่างนี้เยอะไปหมด เห็นมาเยอะ ถ้าเห็นมาเยอะแล้วที่นี้พอกำว่าเห็นมาเยอะนะ สังคมมันอ่อนด้อย สังคมมันอ่อนด้อย ผู้ปฏิบัติอ่อนด้อย พออ่อนด้อยไปฟังอย่างนั้นแล้วเชื่อ นี่การทักจิตๆ ใจ อย่างที่ว่าเขาจุดจิตกัน เห็นไหม ที่เขามาเขาบอกว่า ถ้าเขาไม่ได้เขาทักจิตได้อย่างไร? มีเยอะมาก นี่อาจารย์ที่เราไม่เชื่อถือเลย แล้วเราเห็นว่าพวกนี้ภาวนาใช้ไม่ได้ด้วย แต่คนที่เขาไปเขาบอกว่าดี ดีเพราะเขาทักจิต เขาทักหนเดียวใจ ทักหนเดียวแบบว่าเราเข้าไป เรานึกอะไรเขาพูดตรงใจเรา แต่พูดถูกที่เราคิดเท่านั้นแหละ สิโรราบเลย ไปหมดเลย พอไปหมดเลย ทุกอย่างพอมันเชื่ออย่างนี้ปั๊บทุกอย่างมันก็เชื่อไปหมดใช่ไหม? พอเชื่อไปหมด เขาทักจิต แต่เขาเข้าอริยสัจไหม?

คำว่าทักจิต เวลาส่งออกมันไม่ใช่แล้ว พอมันไม่ใช่ แต่ในเมื่อมันเป็นความรู้สึกมันเป็นนามธรรม เราไม่มีหลักเกณฑ์เราก็จะเชื่อสิ่งนั้นไป ถ้าเชื่อสิ่งนั้นไปมันเสียหายหมดแหละ ถ้ามันส่งออกผิดหมด ถ้าส่งออกนะ เพราะธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ทวนกระแส” ทวนกระแสคืออะไร? คือทวนความคิดเข้ามาใจ ทวนความรู้สึกนึกคิดเราเข้าไปสู่ใจ คำว่าทวนกระแส เห็นไหม ปลาขึ้นไปสู่ตื้นน้ำ ขึ้นไปสู่ตื้นน้ำ แม่น้ำมาจากตื้นน้ำ แม่น้ำมาจากที่อกเขาที่หิมะละลาย มันต้องมีตื้นน้ำ ตื้นน้ำ รู้จิต

ความคิดมันมาจากไหน? มันมาจากตื้นหัวใจ แล้วกิเลสมันอยู่ที่ชั่วหัวใจ มันไม่ได้อยู่ที่ความคิด ที่นี้พอความคิดดำมันทวนน้ำ ทุกคนอยากเป็นปลาตายใจ น้ำมันพัดไปสบาย แต่ถ้าเป็นปลาเป็น โอ้โฮ เราต้องทวนน้ำนะ เราต้องว่ายน้ำขึ้นทวนน้ำ โอ้พุทโธ พุทโธคือปลาเป็น ก็จะทวนเข้าไปสู่จิต จะทวนสายน้ำเข้าไป พุทโธ พุทโธ ปัญญาอบรมสมาธินี้ปลาเป็น ปลาเป็นมันต้องว่ายน้ำขึ้นน้ำขึ้นไป เหนื่อยมาก เหนื่อยมาก แต่ถ้ามันว่ายน้ำขึ้นไป เห็นไหม มันจะขึ้นไปถึงตื้นน้ำ มันจะไปถึงถิ่นเกิดของมัน มันจะไปวางไข่ มันจะไปฟักลูก ฟักเชื้อพันธุ์ของมันออกมา

นี่ก็เหมือนกัน ในการปฏิบัตินะ หลวงตาเน้นมาก เวลาท่านพูดกับพระทั่วไปนะ ถ้าท่านจะเสียหาย ท่านจะหว่าท่านจะบอกว่า “อย่าทิ้งผู้รู้ ห้ามทิ้งผู้รู้เด็ดขาด อยู่กับผู้รู้ไม่เสีย”

อยู่กับผู้รู้เรานี้แหละ ความรู้สึกเรานี้แหละ อย่าปล่อยออก ถ้าปล่อยออกเสีย นี่พูดถึงโดยหลักเลย แล้วย้อนกลับมา นี่เขาสอนกันว่าให้ดูของ ว่าคนนั้นมีของเข้าๆ อันนี้หมอดูเขาก็ทำกัน เรื่องหมอดู เรื่องสิ่งที่เขาสร้างสม อย่างที่ว่าพระโพธิสัตว์ต่างๆ เขาจะรื้อสัตว์ ขนสัตว์เขาช่วยกันแบบนี้ ถ้าช่วยกันแบบนี้ นี่ช่วยกันแบบสร้างสมบารมีนะ มันไม่ได้ช่วยโดยความเป็นจริงนะ

ถ้าความเป็นจริง เวลาพระพุทธเจ้าจะรื้อสัตว์ ขนสัตว์ท่านกำหนดจิตนะ กำหนดจิต ความรู้สึกนึกคิดเลยว่าเอ็งคิดเรื่องอะไร? เอ็งมีอำนาจวาสนาไหม? เอ็งจะปฏิบัติได้หรือไม่ได้ท่านดูตรงนั้น แล้วถ้าไม่ได้ท่านไม่ไปยุ่งหรอก เสียเวลาเปล่า เหนื่อย สีซอให้ควายฟังลำบากตายห่า ไม่มีใครอยากสีซอให้ควายฟังหรอก เพราะควายมันฟังเสียงเพลงไม่เป็น แต่เวลากำหนดจิต นั้นรื้อสัตว์ ขนสัตว์ของในพุทธศาสนาอีกอย่างหนึ่ง รื้อสัตว์ ขนสัตว์ คือให้สัตว์ตัวนั้นมันสำนึก ถ้าสัตว์ตัวนั้นมันสำนึกแล้วมันรู้จักตัวมันเอง มันจะเข้าสู่ใจของมัน แล้วมันเองมันจะไปแก้ไขที่ใจของมัน

นี่มันเป็นรัฐบาลไง รัฐบาล เห็นไหม ต้องมีรัฐสวัสดิการ ใอันมันไปรื้อสัตว์ ขนสัตว์ มันไปช่วยเหลือเรื่องความเป็นอยู่ไง ถ้าเรื่องความเป็นอยู่นั้นมันเรื่องโลกๆ ฉะนั้นสิ่งที่ว่าสร้างบารมีนะ เราจะถอนของอะไรเนีย ใอย่างนี้มันไม่มีวันจบหรอก ถ้าไม่มีวันจบแล้ว พอไม่มีวันจบใช่ไหม? แต่นี่เป็นเส้นทางไง นี่ข้อวัตรปฏิบัติ ปฏิปทาเครื่องดำเนิน ถ้าปฏิบัติเข้ามาดูจิต เข้ามารักษาคิด คำว่าดูจิตๆ เข้ามารักษาคิด เข้ามาแก้ไข ปฏิปทาแบบนี้ ปฏิปทา คือเข้ามาแก้ไขกิเลส

นี่ปฏิบัติทางส่งออก ปฏิปทาถ้าส่งออกอย่างนี้จะจิตแพทย์มันก็ทำได้ ศรัทธาญามันก็รักษาอยู่ โรงพยาบาลศรัทธาญาก็รักษา ในเมื่อสิ่งนี้มันเป็นเรื่องโลก ถ้าเรื่องโลกแล้วมันจะสร้างบารมีนั้นก็อีกเรื่องหนึ่ง แต่ที่นี้พอบอกว่าถ้าเป็นพุทธศาสนา เห็นไหม เราเคยเห็นอยู่ ในทางโลกเขาบอกว่าบวชพระแล้วนะต้องศึกษาทางพีชสมุนไพโร เพื่อจะได้รักษา จะได้ช่วยเหลือประชาชน ต้องศึกษาเรื่องพรหมศาสตร์นะจะได้ช่วยสะเดาะ

เคราะห์ต่อชะตาให้ญาติโยม นี่โลกเขาคิดกันแบบนั้น แต่พอมานุพุทธศาสนาไม่ใช่เลย ไม่ใช่เลย

“อริยสัจ” ทุกข์ ทุกข์อยู่ที่ไหน? แก้วทุกข์ ทุกข์อยู่ที่ไหน? สมุทัย นี่ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค นี่ถ้ามันได้อริยสัจ มันได้ความจริงอันนี้มันจะแก้ไขที่นี้ ถ้าแก้ไขที่นี้มันจบที่นี้ พุทธศาสนาสอนที่นี้ พุทธศาสนาสอนเรื่องกิเลส โลกกิเลส โลกการเกิด การตายอันนี้ต่างหาก แต่นี่พอมันบอกว่าส่งออก เห็นใหม่ พอส่งออกไปแล้วมันก็จะเป็นอย่างนี้

เห็นมาเยอะ เห็นเยอะมาก แล้วอยากให้แม่ออกห่าง ออกห่างมันออกห่างจากอะไรล่ะ? เรื่องอย่างนี้จะต้องใช้เวลา แล้วต้องแยก เห็นใหม่ เพราะมันเป็นกระแสสังคม ถ้าเราไปอยู่สังคมไหน มันเหมือนสี เหมือนสถาบัน ใครไปอยู่ในสีไหน สถาบันไหนมันก็ยึดว่าสีมันถูก สถาบันมันดี คุณนักเรียนมันดีกัน มันดีกันเพราะอะไร? มันดีกันเพราะสถาบัน ถ้าให้เป็นพี่น้องนะ พี่ชายกับน้องชายอยู่คนละสถาบันมันก็จะดีกัน แม้แต่พี่น้องมันก็จะดีกัน

นี่ก็เหมือนกัน พอเราเข้าไปอยู่ในสายไหน เราเข้าไปอยู่ในสังคมใด นี่เราต้องแยกออกมา ถ้าแยกออกมา โดยความเป็นจริงมันไม่มีอยู่แล้ว เพราะในนี้เขาก็เขียนแล้วว่า “โดยข้อเท็จจริงหนูไม่เชื่อ” หนูไม่เชื่อ แต่ที่นี้หนูไม่เชื่อแล้วนี้ด้วยความหวังใจ ที่นี้ด้วยความหวังใจนะ เพราะลูกกับแม่มันเรื่องธรรมดา เรื่องความหวังใจ ที่นี้ความหวังใจ เห็นใหม่ นี่เราคุยกันได้ เรารักษากันได้แต่ภายนอก แต่ความเชื่อ ความเชื่อที่มันเป็นไปแล้ว ยิ่งแม่กับลูกด้วยมันแก้ไขได้ยาก ที่นี้พอมันแก้ไขได้ยากมันก็ต้องอาศัย ต้องค่อยๆ กันออก ค่อยๆ กันออก

แล้วอย่างที่ว่า พอปฏิบัติไปๆ ส่งออกแบบนี้แล้วได้โสดาบัน นี่ได้โสดาบัน ตอนนี้เป็นไปหมดนะ ได้โสดาบัน คำนี้ แม้แต่เราก็เหมือนกันมีลูกศิษย์มาบอก เขาบอกพวกนั้นได้โสดาบัน ได้โสดาบันเพราะอะไรล่ะ? เพราะเขาเคยมาหาหลวงพ่อก่อนแล้วเขามาถามปู่หลวงพ่อกว่าใช่ ใช่เขาว่าเขาเป็นโสดาบัน ส่วนใหญ่คนมาถามเรานะ ๑ บวก ๑ เป็น ๒ ใช่ไหม? ใช่ ถ้าคนมาหาเรานะ หลวงพ่อก่อน ๑ บวก ๑ เป็น ๒ ใช่ไหม? ใช่ แล้วเขาก็กลับ เขาบอกว่าเขาได้โสดาบันเพราะเราบอกว่าใช่

อ้าว ก็เอ็งถามว่า ๑ บวก ๑ เป็น ๒ ใช่ไหม? เราก็อ้าวแล้วเอ็งบอกเสร็จแล้วเอ็งจะเอาตรงนี้ เอ็งชื่อของ เอ็งคำนวณถูกไหม? เอ็งไปชื่อของเอ็งไปทำธุรกิจไหม? เอ็งไปทำอะไรเป็นประโยชน์ขึ้นมา อันนี้ต่างหากมันถึงจะเป็นความจริงขึ้นมา แต่ว่า ๑ บวก ๑ เป็น ๒ ใช่ไหม? ใช่ กลับเลยนะเป็นโศดาบัน นี่ไง นี่ก็เหมือนกันคำว่าโศดาบัน แม้แต่เราเขาก็ไปอ้างว่าได้โศดาบัน เคยมาหาเราแล้วเราบอกว่าใช่ เป็นโศดาบัน อ้าว ก็ไปถามลิวว่าเป็นโศดาบันหรือไม่เป็นโศดาบัน ถ้าถามมาเราบอกว่าไม่ใช่ แต่ถ้า ๑ บวก ๑ เป็น ๒ ใช่ไหม? ใช่ อ้าว แล้วมันเกี่ยวอะไรกับโศดาบันล่ะ?

อันนี้มาก็พิจารณากาย พิจารณาแล้วถูกไหม? ถูก แล้วพิจารณาอย่างไรต่อไปล่ะ? แล้วทำอะไรล่ะ? เอ็งต้องบอกลิวว่าพิจารณากายใช่ไหม? ใช่ แล้วพิจารณาแล้วผลมันเป็นอย่างไรรึล่ะ? มันมีความรู้อย่างไร? มันปล่อยวางอย่างไร? เพราะการพิจารณากายมันแตกต่างหลากหลายมากนะ พิจารณาภายนอกเป็นสมณะ พิจารณาภายในก็เที่ยวป่าช้าเป็นสมณะ พอจิตสงบแล้วพิจารณากาย เห็นกายตามความเป็นจริงขึ้นมา มันพิจารณาแล้ว เพราะพอเห็นกายตามความเป็นจริงมันถอดถอนทิฐิไป

คำว่าความเป็นจริงนี้เราเห็น เรารู้ เราเห็นขึ้นมา นี่เป็นความเป็นจริง แต่จิตใจสำนึกเรามันเคยยึดทิฐิเอาไว้ ความเป็นสมุทัยของมัน ความยึดของมันมันมีอยู่ในหัวใจของเราเราสงสัยอยู่ เรามีความกังวลสงสัยอยู่ พอพิจารณาจนมันเห็นชัดเจนขึ้นมา อันนั้นต่างหากมันถึงจะไปถอน แต่กว่าที่จะถึงอันนั้นขึ้นมามันมีเป็นขั้นเป็นตอน คำว่าโศดาบัน นี่เขาบอกว่าเขาได้โศดาบัน บางคนได้ถึงอนาคามีเลย แล้วสังคมเขาจะใหญ่เพราะอะไร? เพราะมันได้ง่ายๆ ใจ สิ่งที่ได้ง่ายๆ มันก็เป็นไปหมด ฉะนั้น มันผิดมาตั้งแต่ต้น มันผิดตั้งแต่ส่งออก ส่งออก

คำว่าส่งออกนะ นี่เพราะไปดูของใจ ใครของเข้า นิमितต่างๆ หมอคุณมันก็ตายได้ แม้แต่เด็กมันเล่นปืนแปะ มันเล่นเป่าโป่งมันยังตายกันได้เลย แล้วมันมีอะไรขึ้นมา มันเล่นกันมันก็ยังเล่นได้ มันจะมีอะไร? แต่ความรู้ของเราจากภายในสำคัญมากนะ ยิ่งอย่างนี้มันยิ่งเป็นไปใหญ่เลย ในเมื่อเขาบอกว่ามันเป็นแล้วมันส่งออก แล้วมันเป็นไปไม่ได้แล้วสิ่งต่างๆ เขาพูด เห็นไหม เขาได้โศดาบันแล้ว ในหมู่คณะเขาสืบกันได้เอง ไม่ใช่ใครจะได้โศดาบัน สกิทาคามี อนาคามี นี่ตัวเองต้องรู้เอง แล้วพอตัวเองรู้เอง

ดูเวลาทางปฏิบัติเราเขาบอกว่าใครกินข้าวอิ่มคนนั้นจะรู้ แล้วทุกคนบอกว่ากินข้าวอิ่ม กินข้าวอิ่ม เพราะคำว่ากินข้าวอิ่มเป็นการเปรียบเทียบ ถ้าใครกินข้าวก็จะรู้เองว่าอิ่มท้องหรือกินพอประมาณ เราจะรู้เราเองว่าเรากินข้าวได้มากน้อยแค่ไหน? นี่สิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเราจะรู้ผลของเรา ฉะนั้น เราต้องรู้ ไม่ใช่ทำให้ในสังคมเป็นผู้ตรวจสอบ แล้วสังคมก็เป็นคนให้ค่า อย่างนี้มันก็เป็นเหมือนหนังกำลังภายในแล้ว มันเป็นที่ว่าเขาทดสอบกัน แต่ถ้าเป็นจริงเราเป็นของเราเอง ถ้าเราเป็นจริงขึ้นมา มันก็จะเป็นจริงขึ้นมา การสอบอารมณ์ๆ ใครจะสอบอารมณ์ ถ้าเราจะสอบของเราเอง

ฉะนั้น สิ่งที่มีมันเป็นไป สังคมนะเราจะบอกว่าการปฏิบัติในปัจจุบันนี้อันตรายมาก อันตรายเพราะผู้นำไม่มีวุฒิภาวะ แล้วถ้าผู้นำไม่มีวุฒิภาวะนะ ถ้าผู้นำที่ฉลาดนั้นไปอีกเรื่องหนึ่งเลยนะ ผู้นำที่ฉลาด โยมเห็นไหมที่เขาปฏิบัติกัน เขาปฏิบัติกันเขาต้องการชื่อเสียง ต้องการลาภสักการะ ต้องการการยอมรับ ต้องการให้คนเชื่อมั่นเขา ถ้าสิ่งนั้นมันมีขึ้นมาแล้ว สิ่งต่างๆ มันจะตามมาหมดเลย

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าถ้าจิตใจเขาไม่เป็นธรรมนะ เขาปฏิบัติเพื่อความรู้ ความเห็นของเขา ด้วยเจตนาการฉลาดของเขา แต่ถ้ามันเป็นความจริง อย่างเช่นหลวงปู่มั่นท่านอยู่ในป่าในเขาตลอดคนนะ แล้วมีแต่พวกเราผู้ประพฤติปฏิบัติมันจะคืบคั้นเข้าไปหาท่าน พอคืบคั้นเข้าไปหาท่าน ท่านยังไม่ให้อยู่กับท่านเลย หลวงตาท่านเล่าให้ฟังว่าสมัยที่อยู่เชียงใหม่สมัยที่ท่านยังหนุ่มๆ อยู่ พระจะอยู่กับท่าน จำพรรษาอยู่กับท่านไม่เกิน ๒-๓ องค์กร นอกนั้นท่านจะให้อยู่กระจายทั่วไปข้างนอก ไม่ให้อยู่กับท่านเลย

ท่านไม่ให้อยู่กับท่าน ให้ไปปฏิบัติ ถ้าได้ผลขึ้นมาแล้วให้มาถาม แล้วถึงเวลาอุโบสถท่านเทศน์ จะมารวมกันแล้วเทศน์แล้วกระจายออกไป คือต่างคนต่างจะฝึกฝนตัวเองให้โตขึ้นมา ต่างคนต่างปฏิบัติให้โตขึ้นมา ไม่ใช่จะไปนอนกองกัน นี่เวลาอยู่บ้านตาดหลวงตาท่านพูดประจำ ที่นี้ไม่ใช่ปลากะปิองนะ จะมาอัดกันอยู่เป็นปลากะปิองอยู่ นี่คือพระมันเหยอะเกินไป พระมันอัดแน่นเกินไป เวลาปฏิบัติมันไม่สะดวกใจ

ตอนแรกท่านรับไม่เกิน ๑๘ องค์กร ที่ ๑๐๐ กว่าไร่ไม่เกิน ๑๘ องค์กร แล้วท่านบอกเลยไม่รับเพราะว่ามันมีครูบาอาจารย์อยู่โดยทั่วไป ที่นี้ครูบาอาจารย์เป็นพระอรหันต์ทั้งหมด เพราะอะไร? เพราะว่าท่านตรวจสอบกันเอง อย่างเช่นหลวงตาท่านได้คุยกับ

หลวงปู่ขาว โดยเจ้าคุณจุม ธรรมเจดีย์ หลวงตาท่านได้ปรึกษา ได้คุยกับหลวงปู่ฝั้น นี่มันรู้กันหมดว่าที่ไหน สังคมมันมีแต่พระอรหันต์ที่มันใจและไว้ใจกันได้

ฉะนั้น เราไม่ต้องไปแบกรับสังคม เพราะมันจะกระจายไปอยู่กับครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริง เหมือนอาจารย์ที่เป็นจริงท่านมีอุดมคติจะสอนลูกศิษย์ นี่ทุกคนมันสบายใจได้ แล้วพอบอกว่าครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงท่านล่องไปๆ พอล่องไปขึ้นมา ผู้ที่จะสืบต่อขึ้นมามันทันหรือไม่ทัน ถ้าไม่ทันเพราะมันรู้ ในวงวิชาชีพอใด จะรู้ในวงวิชาชีพนั่นว่าคนๆ นั้นจะมีความจริงหรือเปล่า? ทีนี้พอมันไม่มีความจริงมากขึ้นมาท่านก็เลยเปิดวัดใจ เปิดวัดเดี๋ยวนี้นี้เป็นร้อย จากที่แรก ๑๘ องค์กรท่านนั้นแหละ พอท่านยังชราภาพมา ๖๐-๗๐ เข้ามาในวัดเต็มไปหมดเลย นี่เมื่อก่อน ๒๐ องค์กรท่านยังบอกปลาทะเลป้องกันอดแน่นกันเกินไป

เราจะบอกว่าผู้ที่ปฏิบัติ ผู้ที่ถือผลเขาต้องการ เขาจะเรียกร้องเอาสิ่งนั้นมาเพื่อเป็นพื้นฐานการประชาสัมพันธ์ให้สังคมเห็นภาพ แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์จริงๆ นะ สังคมจะรู้เรื่องธรรมะตามความเป็นจริงไม่ได้ โลกจะรู้ธรรมะตามความเป็นจริงไม่ได้ ถ้าโลกเขาไม่รู้ไม่ได้ สิ่งที่ได้เห็นได้ก็เห็นได้แค่วัตถุ เห็นภริยาที่แสดงออกนี่เท่านั้น แต่ความเป็นจริงในหัวใจนั้นไม่มีใครจะรู้ได้

ฉะนั้น เวลาลูกศิษย์ที่ไปปฏิบัติ ถ้าพอปฏิบัติขึ้นไปแล้วมันมีหลักมีเกณฑ์ มีหลักมีเกณฑ์หมายถึงว่าจิตสงบมา พอจิตสงบแล้วมันพิจารณาไป เวลาอาจารย์บอก บอกถูก บอกผิด คนที่ปฏิบัติขึ้นไปมันเริ่มเอะใจแล้ว ถ้าเราปฏิบัติมา เรามีความสงสัย เรามีสิ่งใดเป็นประเด็นในใจ แล้วอาจารย์เคลียร์ใจเราไม่ได้ อาจารย์บอกเราไม่ได้ นี่ใครเป็นอาจารย์ใครแล้ว? แต่ถ้าจิตใจเรามีประเด็นขึ้นมา พออ้าปากทีเดียวหลุดหมด ท่านพูดคำเดียวเถียงไม่ขึ้นเลย คำเดียวเท่านั้น คนเป็นพูดคำเดียว ไม่เยิ่นเย้อ ไม่วุ่นวาย ทีเดียวจบ ทีเดียวจบเลย นั่นแหละของจริงเป็นอย่างนั้น ผู้ที่ไม่ถือผล

ฉะนั้น คำว่าไม่ถือผลบ๊ีบ เวลาปฏิบัติขึ้นมาถ้ามันจะเป็นความจริงขึ้นมาจะ ถ้ามันเป็นจริงมันจะเป็นจริงขึ้นมา แต่นี่บอกว่าได้โสดาบัน ถ้าไม่ได้โสดาบันก็ใกล้จะได้โสดาบันแล้ว แล้วยังใน เส้นทางการปฏิบัติ เส้นทางการเดินของจิต ทางอันตรายนะ ทางอันตรายนะหมายถึงทางนี้มันจะมีกิเลสของเราคอยกระชิบ กิเลสเรานี้คอยกระชิบ สิ่งที่ไม่เคยรู้ เคยเห็น พอไปรู้ ไปเห็นแค่พยับแดด แค่เป็นกลางๆ เราก็จะเชื่อมั่นของเราแล้ว เพราะ

คนเรานี้ทำมาขนาดนี้ก็วิกฤติเต็มทีในชีวิตเราแล้ว แล้วพอไปเจออะไรที่มันเป็นเรื่องที่ไม่รู้ ไม่เคยเห็นนี่เชื่อไปก่อน พอเชื่อไปก่อนเดี๋ยวก็เสื่อม เดียวก็หมด พอเสื่อมแล้วมันก็เท่ากับ จี๋หลังเสือ มันก็พยายามแสดงออกของมันไป

นี่เส้นทางการปฏิบัตินะ คูสิทางที่เดินมันอันตรายนะ ทีนี้คำว่าอันตราย ปฏิบัติ ธรรมมันจะอันตรายขนาดนั้นเชียวหรือ? ปฏิบัติธรรม การปฏิบัติธรรมเพื่อความ สุข ความสงบ เพื่อการให้จิตมันมีบุญกุศล ให้จิตมันมีคุณงามความดี เราก็ต้องมีหลักมีเกณฑ์ มีหลักหมายถึงว่าเราจะไม่เชื่อสิ่งใดๆ ที่มันมาล่อลวง กิเลสนี้มันจะมาล่อลวง ความมก ง่ายในใจจะมาล่อลวง ทุกอย่างจะมาล่อลวงหมด มันจะทำให้เรายอมจำนนไม่ก้าวเดิน ไป ถึงเป้าหมาย นี่เส้นทางมันอันตรายเพราะกิเลส อสรพิษ สิ่งของมันเข้ายวน

นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ เห็นไหม รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร มันเป็นทั้งบ่วง บ่วงคือมันดักคอยทำร้าย มี พวงดอกไม้ มีคอยเียนยอ มันคอยเียนยอนะได้ธรรมะขั้นนั้นแล้ว รู้เช่นนั้นแล้ว คืออย่าง นั้น มันทั้งเียนยอ ทั้งหลอกลวง นี่เส้นทางเดินของใจ แล้วทางปฏิบัติล่ะ? ทางปฏิบัติถ้ามี ครูบาอาจารย์คอยบอก คอยสอน คอยน้อมมามันก็มาได้ แต่นี่มันไม่เป็นแบบนี้ เส้นทาง มันอันตราย ยิ่งบอก นี่โธ้ย ยิ่งได้โศดาบัน ยิ่งใกล้ได้โศดาบัน เพราะเราพูดอย่างนี้ เรามี ความรู้สึกเพราะมันเยอะมาก มันเยอะจน

คนเขาชอบอย่างนั้นจริงๆ นะ ทุกคนก็ชอบแบบนี้ แล้วชอบแบบนี้มันจะไป ถึงไหน? มันจะไปถึงไหน? มันมีแต่ความเสียหาย แล้วผู้ที่สอนเขาไม่รับผิดชอบ เวลา เสียหายกัน เพราะเราจะบอกว่าเขาก็ไม่รู้เรื่องสิ่งใด ชีวิตนี้มีค่ามากนะ แล้วชีวิตนี้เราจะ เสียไปเพราะเหตุนี้หรือ? นี่บอกว่าเกิดเป็นชาวพุทธแล้วพบพุทธศาสนาด้วย แล้วเราอยาก ประพฤติปฏิบัติด้วย แล้วก็ยังไม่ออกไป

ถาม : หนูกลัวแม่หนูหลุดมากคะ หนูจะทำอย่างไรได้บ้างคะ

หลวงพ่ : นี่เวลาเขาพูดนะ

ถาม : หนูเครียด หนูกลัวแม่หนูหลุด หนูจะทำอะไรได้บ้างคะ ขอกราบเมตตา หลวงพ่อช่วยด้วย

หลวงพ่ : โอ้โฮ ถ้าเวลาเสกคาถามา นี่เอ็ดเขามาตลอดเลย มันนอกธรรมดา นอกวินัย ส่งออกหมด แล้วจะช่วยนะก็เสกคาถา เป้าคาถากันใหญ่เลยนะ มันก็เลยที่ว่าแต่เขาเนาะ อีเหนาเป็นเอง ถ้าจะช่วยเราก็ออยู่ในหลักในเกณฑ์นี้แหละ ช่วยก็ชีวิตเป็นแบบอย่าง ชีวิตเป็นแบบอย่างก็แค่นี้แหละ แล้วเขามีหลักมีเกณฑ์ใหม่? เขาเห็นสิ่งใดผิดถูกแล้วค่อยว่ากัน

ช่วยก็จะช่วยทั้งนั้นแหละ เพียงแต่ว่าทุกคนมันมีเวร มีกรรม กรรมของสัตว์ คำว่ากรรมของสัตว์เขาเห็นสิ่งนั้นเขาชอบ มันเข้ากันโดยธาตุ เห็นใหม่ สังคมใด ที่เขาอยู่ใน สังคมนั้นเขาก็ชอบแบบเดียวกัน ถ้าชอบแบบเดียวกัน เราอยู่ในความเห็นต่างกับเขา จะบอกว่าเขาผิดมันจะมีความโต้แย้งทันที ฉะนั้น ถ้าเขาเห็นโทษแล้วเขาจะกลับตัวเขาเอง

ฉะนั้น

ถาม : หนูเครียด หนูกลัวแม่หนูหลุด หนูจะอย่างไรคะ

หลวงพ่ : หนูก็คอยดูแลแม่ ดูแลแล้วเป็นเพื่อนคุย ถ้าเขาเห็นเหตุ เห็นผล เขารู้ถูก รู้ผิดแล้วเขาจะวางสิ่งนั้นเอง

ข้อ ๑๘๕. ไม่มีเนาะ เดียวฟังอันนี้บ้างนะ พอกันเลยนะ คำถามที่แปลกมาก

ถาม : ข้อ ๑๘๖. คำถามเรื่อง “การบิณฑบาตของแม่จี”

นั้สการหลวงพ่ โยมเป็นผู้หญิงที่อยากออกธุดงค์มาก วันมอบทองหลวงตา ครั้งหนึ่ง ได้เจอแม่จีสำนักหนึ่งเขาไม่ได้เป็นลูกศิษย์หลวงตา เขาชวนออกไปธุดงค์ หนูก็ใจง่ายไปกับเขา เขาพาเดินไปทางแม่แจ่ม เชียงใหม่ ขุนยวม แม่ฮ่องสอน เดินตามถนน ตอนแรกนึกว่าเขาจะพาไปป่า ไปกัน ๕ คนผู้หญิงล้วน มีแม่จีโกนหัว ๒ ไม่โกน ๓ เป็นผู้รักษาศีล ๘ ใส่ผ้าถุงดำไม่โกนผม

แม่จีพาไปบอกว่า พวกเราเป็นผู้หญิง เดินไปในป่าจะอันตราย ต้องเดินตามถนน ค่ำไหนนอนนั่น ก่อนเข้าที่พักตามข้างทางซึ่งเป็นศาลาบ้าง ป่าช้าบ้าง แม่จีจะบอกให้คนในหมู่บ้านว่าตอนเช้าจะไปบิณฑบาต ชาวบ้านจะได้เตรียมของใส่บาตร โยมก็ไปกับหมู่คณะอยู่สุดท้ายเป็นอันดับที่ ๕ ได้ยินชาวบ้านพูดว่า “แม่จีไม่โกนหัว” ดูเหมือนจะตำหนิ วันต่อๆ มาโยมจึงไม่ไปบิณฑบาต

โยมมีข้อกังขาในใจ อยากหาคำตอบจากหลวงพ่อกับให้กระจ่างดังนี้

๑. แม่ชีบิณฑบาตได้หรือไม่?

๒. โยมรู้สึกว่ายังไม่มีคุณวิเศษอันใดที่จะขอรับทานจากชาวบ้าน ถ้ายังภาวนาไม่ถึงไหน การไปบิณฑบาตคงไม่เหมาะสมใช่หรือไม่คะ

๓. โยมเห็นว่าชาวบ้านใส่บาตรมากมาย และปลื้มใจในความศรัทธาของพุทธศาสนาของพวกเขา จึงเก็บของกินแบกใส่เป้เดินทางไปกินด้วยในวันถัดๆ ไป จะทิ้งก็เสียดาย และโยมถือศีล ๘ ไม่ต้องเคร่งไม่เหมือนพระ ไม่ทราบวาปฏิบัติถูกหรือผิดเจ้าคะ หลวงพ่อย้ำหัวเราะนะ (เขาวุ่นนะ เขาเขียนมาด้วยใจ)

โยมรู้สึกว่ายากไปรุดงค์เจ้าคะ หลวงพ่อย้ำหัวเราะนะ กราบหลวงพ่อด้วยคะ

หลวงพ่อก : เขาถามมาเรื่อง “แม่ชีบิณฑบาต”

แม่ชีบิณฑบาต ใอันนี้มันเป็นวัฒนธรรม เพราะอย่างบางพื้นที่แม่ชีบิณฑบาต แต่ถ้าโดยข้อกฎหมาย โดยข้อกฎหมาย เห็นไหม นี่แม่ชีบิณฑบาตมันไม่มีกฎหมายรองรับไง แต่พระมีกฎหมายรองรับ มีกฎหมายรองรับ แต่แม่ชีให้อยู่ในปกครองของพระ อยู่ในการปกครองดูแล เขาต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ทีนี้บางพื้นที่แม่ชีบิณฑบาต เราเห็นอยู่แม่ชีบิณฑบาต เขาถามว่าแม่ชีบิณฑบาตได้หรือเปล่า?

คำว่าได้หรือเปล่านั้นมี ๒ อย่าง

อย่างที ๑. คือกฎหมายอนุญาตหรือเปล่า?

อย่างที ๒. ธรรมและวินัยมีความถูกต้องหรือเปล่า?

แต่ถ้าเป็นภิกษุณีบิณฑบาตได้ แล้วถ้าเป็นแม่ชี แม่ชีในบางพื้นที่เขาก็บิณฑบาตได้ เพราะประชาชนเขายอมรับ เขาใส่บาตรได้ ทีนี้เพียงแต่ว่าเวลาพูดถึงทางวิชาการเขาจะเถียงกัน มีอยู่สังคมเขาโต้แย้งกันเรื่องนี้ว่าแม่ชีบิณฑบาตได้หรือไม่ได้ ทีนี้เขาว่าถ้าบิณฑบาตได้ มันบิณฑบาตได้เพราะเหตุใด? มีข้อกฎหมายสิ่งใดรองรับถึงจะบิณฑบาตได้ แต่ถ้าพูดถึงทางวัฒนธรรมนี้บิณฑบาตได้ไหม? ได้ แต่ถ้าพูดถึงเวลาว่าได้ ได้เอาอะไรเป็นเหตุผล?

นี่มันก็คิดตรงนี่ไง ทีนี้มันคิดตรงนี่บ๊อบมันก็ต้องบอกว่าสังคม สังคมที่ว่าใน
วัฒนธรรมพื้นที่นั้นเขาทำกันหรือเปล่า? ถ้าเขาทำมันก็ไม่เสียหาย แต่ถ้าเขาไม่ทำ เห็น
ใหม่ นี่เพราะเขาบอกว่าเขาไปบิณฑบาต แล้วมีโยมเขาวิจารณ์ จนตัวเองอายุไม่กล้าไป
บิณฑบาต อันนี้ก็เป็นเรื่องหนึ่ง อันนี้บิณฑบาตใช่ใหม่? มันอยู่ที่เขา อยู่ที่ความเป็นไป

ฉะนั้น

ถาม : แม่ชีบิณฑบาตได้หรือไม่?

หลวงพ่ : นี่คำถามที่ ๑. เพราะบิณฑบาตได้ แต่ถ้าพื้นที่ที่ไม่ได้ล่ะ? ทีนี้มันก็ลำบาก
นิดหนึ่ง เพราะการดำรงชีวิตไป ปัจจัย ๔ ปัจจัย ๔ มันต้องมีได้ นี่พอบอกเรื่องนี้บ๊อบก็แม่ชี
กับภิกษุณี ก็อย่างนั้นแม่ชีไม่ได้ก็อยากบวชภิกษุณี มันอยู่ที่ว่าเราเกิดมาในยุคใดเนาะ ถ้า
เราปฏิบัติ ถ้าเรามีจิตใจ คุสิด້อย่างแม่ชีแก้ว แม่ชีแก้วทำไมท่านเป็นพระอรหันต์ล่ะ? ถ้า
เราปฏิบัติสังคมมันจะบีบคั้นเข้ามาเนาะ

คุสิดไปถ้าพูดถึงในโบราณ เวลาเห็นพระนี่นะ พระนี่เขาจะยกไว้อีกส่วนหนึ่ง
เลย เขาจะยกไว้สูงเลย เพราะว่าเป็นศากยบุตรพุทธชินโรส ทีนี้พอปัจจุบันนี้ ในปัจจุบัน
ทางโลกเจริญ เห็นใหม่ พระก็คือคน พระมีสิทธิท่านคน ทีนี้พอคนกับพระมันก็ไม่ห่างกัน
แล้ว พอคนกับพระไม่ห่างกัน นี่ไปกรุงเทพฯ สิ โยมกับพระเดินชนกันเลย อ้าว มันก็เข้า
มาใกล้เรื่อยๆ ตอนนี้มีปัญหา มีปัญหาคือแบบพระอยากจะมึกรอบครัวไง อ้าว พระก็
อยากจะมึ ยิ่งเป็นพระเข้าพิธีเลย มันยิ่งไปใหญ่เลยนะ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าสังคมมันจะบีบคั้นเข้ามาอย่างนี้ บีบคั้นเข้ามาเพราะว่าพวกเราไม่
เชื่อกันเองไง ทีนี้พอกำว่าศาสนาเสื่อมๆ ต่อไปพระนี่จะแก่ผูก มีโบว์ แบบว่ามีเครื่อง
แสดงออกเท่านั้นเอง นี่ต่อไปอนาคต เพราะเราเห็นคำมั่นต่ำกันไปเอง พอเห็นคำมั่นต่ำ
เรายอมรับได้แค่นี้ แต่ถ้าพระปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ แล้วท่านปฏิบัติของท่าน ท่านละอายุใจ
ท่านละอายุว่าสิ่งนี้มันผิดธรรมวินัย ธรรมวินัยบัญญัติไว้อย่างนี้ แล้วเราทำผิดไปท่านจะมี
ความละอายของท่านเอง ถ้ามีความละอายท่านไม่ทำ นั่นคือจิตใจท่านสูง

นี่ไงศาสนามันอยู่ที่นั่น มันอยู่ที่จิตใจของผู้มัน ถ้าจิตใจมันหยาบ นี่สังคมมันเป็น
แบบนี้ สังคมมันจะไหลไปเรื่อยๆ มันจะไหลไปเรื่อยๆ จนมัน ประชาธิปไตยไป
ประชาธิปไตยๆ ถ้าธรรมาธิปไตยสิ ถ้าธรรมาธิปไตย เห็นใหม่ ท่านทำของท่านได้ ท่าน

พิจารณาของท่านได้ ท่านชี้ นำบอกถึงความเป็นไปในหัวใจของเราได้ ท่านบอกถึงความสุข ความทุกข์ของเราได้ ท่านบอกที่มาที่ไปในจิตได้เลยแหละ เพียงแต่เราจะเชื่อหรือไม่เชื่อละ? ถ้าไม่เชื่อขึ้นมา เวลาพูดมานี้ อ้อ ไอ้มันมันเพื่อเจ้า ถ้าเราไม่เชื่อนะเราฟังแล้วมันเป็นของเพื่อเจ้าเลย แต่ถ้าคนมันมีเหตุ มีผล มันจับต้องได้มันไม่ใช่เพื่อเจ้านะ มันมีข้อเท็จจริงรองรับ มันเป็นความจริง

นี่พูดถึง “แม่ชีบิณฑบาตได้หรือไม่ได้?”

ถาม : ๒. โยมรู้สึกว่ามีคุณสมบัติในอันที่จะไปรับทานของชาวบ้าน ยังภาวนาไม่ถึงไหน การไปบิณฑบาตคงไม่เหมาะสม

หลวงพ่ : อันนี้พูดถึงที่เราไปมาแล้ว ถ้าเราไปมาแล้วเราก็คิดของเราเอง ถ้าเราคิดได้มันก็เป็นประโยชน์ใช่ไหม? นี่เพราะอยากไปรู้คงค่าใจ

ถาม : ๓. โยมเห็นว่าชาวบ้านใส่บาตรมากมาย และปลื้มใจ

หลวงพ่ : นี่เวลาซื้อคิดมันขัดแย้งกัน คิดว่า

ถาม : โยมเห็นเขาใส่บาตรมาก ปลื้มใจในความศรัทธาของชาวพุทธ โยมจึงเก็บของกินแบกใส่บาตรไป เพราะเอาไว้กินวันถัดไป จะทิ้งก็เสียดาย เพราะถือศีล ๘ ไม่ต้องเคร่งเหมือนพระ

หลวงพ่ : ถ้าพระมันเป็นอย่างนั้น นี่เพราะพระบิณฑบาต สิ่งที่เป็นพระมีกฎหมาย เห็นใหม่ ธรรมวินัยรองรับ แล้วตามชนบทเขาเรียก “พ่อออกจารย์” พ่อออกจารย์หมายความว่าเขาเคยบวชพระ เขาเคยบวชพระแล้วเขาสึกไป ส่วนใหญ่เวลาพระรู้คงค์ไปจะเจอพวกนี้ เขาเรียก “พ่อออกจารย์ๆ” คือส่วนใหญ่เขาเคยบวชพระมาเก่าแก่ พ่อบวชพระมาเก่าแก่เขาจะมีความรู้เรื่องพระนะ พอมีความรู้เรื่องพระบิณฑบาต พ่อเขาสึกไปแล้วเขาจะนำชาวบ้านสวดมนต์ เขาจะนำชาวบ้านภาวนา นี่เวลาพระเข้าไปในหมู่บ้าน เขาจะรู้เลยว่าพระนี้อยู่ในหลักธรรมวินัยหรือไม่อยู่ในหลักธรรม เขารู้แล้วเขาตรวจสอบได้

อย่างเช่นที่หลวงตาท่านเคยเล่าให้ฟัง เห็นใหม่ เวลาท่านไปทางนครพนมหรืออย่างไรนี้แหละ แล้วไปขออาหาร พอไปขออาหาร เข้าขึ้นมาก็บิณฑบาต ก็มีพ่อออกจารย์มาถาม

“เอ๊ะ พระพุทธเจ้าท่านสอนให้อุดอาหารหรือ?”

นั่นไงเริ่มใช้ภูมิปัญญาไง ทีนี้หลวงตา นักปฏิบัตินะเขาบวชพระมาเก่า แล้วหลวงตาก็เป็นพระธุดงค์ที่ว่ามีหลักมีเกณฑ์ในหัวใจ รู้แล้วว่าเขาพูดนี้เขาจะพูดเพียงว่าในพระไตรปิฎกพระพุทธเจ้าห้ามอดอาหาร แล้วท่านมาอดอาหารนี้มันถูกหรือไม่ถูก แต่เขาไม่กล้าพูดตรงๆ เขาก็พูดอ้อมๆ ทีนี้หลวงตาก็เลยถามกลับเลย

“แล้วโยมกินข้าวหรือเปล่า?”

“กิน ผมไม่ออดหรอก เพราะผมต้องกินข้าว”

หลวงตาท่านก็ย้อนกลับเลย

“แล้วกินมาทั้งปีทั้งชาติ หลายสิบปี หลายสิบชาติ ก็เลสมันเคยถลอกปอกเปิกบ้างไหม?”

เงียบเลยนะ ถ้าอดอาหารมันเป็นความทุกข์ ความยาก นี่พระพุทธเจ้าไม่อนุญาตอย่างนั้นก็ต้องมากินกันแบบเต็มทีเลยใช่ไหม? แล้วโยมก็กินมา ๓ มื้อ ๔ มื้อ ๑๐ มื้อ แล้วแกก็เลสได้ไหม? มันก็ไม่ได้ นี่พอพูดอย่างนั้นปั๊บ พอออกจรรย์บอก เอ๊ยๆ มานี้แล้ว มานี้แล้ว คือจะเข้าหาตัวแล้ว ก็เลยหลบไป นี่หลบไปก็เลยจบไป

นี่เวลาเขาดูกันออก แล้วเขาดูกันได้ นี่หลวงตาท่านก็เข้าใจว่าถ้าคนมีการศึกษามาจะยึดตามทฤษฎี ทฤษฎีพระพุทธเจ้าบอกว่าห้ามให้พระอดอาหาร แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาท่านประพฤติปฏิบัติของท่านท่านอดอาหาร เข้าใจว่าเพราะว่ากิเลสมันอยู่กับเรา ฉะนั้น เราก็ต้องพยายามแข่งงัดกับกิเลส ก็คิดว่าอดอาหารเป็นหนทางหนึ่ง ทีนี้ตอนนั้นพระพุทธเจ้ายังไม่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา อดอาหารอดจนจนหน้าขนนี้หลุดหมดเลย รากขนหน้าเลย

ฉะนั้น สิ่งทีอดจนขนาดนั้นมันยังแก้อิเลสไม่ได้ ฉะนั้น แก้อิเลสไม่ได้ สิ่งนี้ถ้าพระพุทธเจ้าไม่ห้ามไว้ ถ้าคนปฏิบัติไปมันจะเอาสิ่งนี้มาทดสอบ คนจะมีอันตราย พระพุทธเจ้าเลยบอกว่า “ห้ามอดอาหาร” ห้ามอดอาหารปิดทางไว้เลย ปิดทางไว้ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นใจสาวก สาวกจะ เห็นใจพวกเราที่ปฏิบัติ เพราะองค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปัญญาขนาดนั้น โอ้พวกเรานี้โง่งเงาแต่ดุ่นขนาดนี้ มันไม่มีทางมีปัญญาเสมอพระพุทธเจ้าได้หรือ พระพุทธเจ้าเลยบัญญัติไว้ว่าห้ามอดอาหาร

แต่พระพุทธเจ้าเห็นว่าสิ่งที่ท่านอดอาหารมา ๔๕ วัน แล้วพอมาเริ่มฉันอาหารของนางสุชาดา แล้วท่านพิจารณาของท่านเพราะมันได้กำลังจากตรงนั้นมา กำลังตรงที่ท่านทำสมาธิมา ๔๕ วัน ตรงนั้นมันมีกำลังมา มีกำลัง ถ้าคนใช้ประโยชน์ขึ้นมามันจะเป็นประโยชน์มาก แต่คนต้องใช้เป็น ทีนี้คนใช้เป็นท่านจะบอกว่า “ภิกษุห้ามอดอาหารนะ แต่แต่ถ้าใครจะอดอาหารเพื่อเป็นอุบายวิธีการปฏิบัติเรตถาคตอนุญาต”

มันก็มีไปสอนให้ไป ไปสอนให้ผู้ที่เห็นประโยชน์ ผู้ที่ฉลาดแล้ว พอผู้ที่ฉลาดแล้วให้มันเป็นอุบาย อดอาหารมันเป็นแค่อุบายวิธีการ ไม่ใช่ตัวหลักใจ ตัวหลักมันคือตัวปัญญา ตัวหลักคือศีล สมาธิ ปัญญา นี่ตัวนี้คือตัวหลัก แต่อาหารนี้ถ้าคนภาวนาจะรู้ เวลาเราภาวนาเราทำไม่วงเหงาหาวนอน ทำไมเราสัปหงกโง่งวง ทำไมเราปฏิบัติปัญญาไม่เดินเลยล่ะ? เดินจงกรมไปนะ นั่งสมาธิไป โอ้โฮ มันถ่วง มันหน่วงไปหมดเลย แต่ถ้าอดอาหารมา ๕ วัน ๑๐ วันนะ โอ้โฮ มันโปร่งหมดเลย มันโล่งหมดเลย

นี่มันช่วยเสริม ถ้าคนฉลาดมันจะช่วยเสริม แต่ต้องรู้ลิมิตนะ รู้ระดับของตัวเองว่าเรามีความสามารถแค่ไหน ตรงนี้จะเสริม เสริมแล้วจะไปเร็วมาก นี่ไงที่ว่าเป็นโศดาบัน สกิทาคามี อนาคามี ถ้าไม่ผ่านอย่างนี้มาไม่รู้เรื่องอะไรหรือ มันส่งออกไปยังไม่รู้ว่าจะส่งออกไปเลย แต่เวลาเข้ามาอย่างนี้บิบบันจะรู้ของมัน มีระดับของมัน แล้วมันแก้ไขของมันเห็นไหม

ฉะนั้น “ใครอดอาหารเพื่อเป็นอุบายวิธีการ เรตถาคตอนุญาต” เสร็จแล้วมันก็มี การอดอาหารมาอดกัน มาไขว้กันอีก พระพุทธเจ้าบอกว่า

“ใครอดอาหารเพื่อจะอด เพื่อจะอดเขา เพื่อจะต้องการให้เขาเคารพนบ นอบให้เขานับถือ ปรับอบัติทุกกฎ ทุกกิริยาที่เคลื่อนไหว”

เราอดอาหารใช่ไหม? แล้วก็จะมาคุยโม้ นี้ออดอาหารนะ เก่งนะๆ ปรับอบัติหมด ปรับอบัติทุกกิริยา ทุกคำพูดที่พูดออกไป นี่ไงพระพุทธเจ้ากันไว้หมดเลย เพราะว่ากิเลส นี่มันร้ายนัก พระพุทธเจ้าจะปิดกั้นให้หมด นี่พูดถึงถ้ามันเป็นพระใจ

ฉะนั้น เขาบอกว่า เป็นโยมๆ เราเป็นโยมถือศีล ๕ ไม่ได้ถือศีล ๘ เราไม่ได้เป็นพระ พระเขามีธรรมวินัย แล้วมีพ่อออกจรรย์ๆ ตามชนบท มีส่วนใหญ่แล้วผู้นำชุมชนเขา จะมีการศึกษา เขาจะศึกษา เดียวนี้ยังการศึกษาในพุทธศาสนาเขามีการศึกษา เขาดูได้ ฉะนั้น เวลาเราจะไปจุดงค์ นี่มันจุดงค์ข้างนอก ถ้าจุดงค์ในกายของเรา จุดงค์ในจิตใจของเราเราทำของเราได้

นี่เขาถามปัญหามาก็ตอบปัญหาเขา ทีนี้เขาพูดไปเอง จริงหรือไม่จริง? ได้หรือไม่ได้? นี่พูดถึง “แม่ชีบิณฑบาตได้หรือไม่ได้?” แล้วการปฏิบัติเราจริงหรือไม่จริง? สิ่งนี้มันเป็นเพศ เพศหญิง เพศชาย เพศพระ เพศพรหมจรรย์ เห็นไหม เป็นเพศ เป็นการแสดงออก เป็นการแสดงการะรับผิดชอบว่าเราจะเดินทางไหน?

ฉะนั้น สิ่งนี้มันเป็นเรื่องข้างนอกนะ แล้วถ้าเราจะเอาจริง เวลาภาวนาไปแล้ว เวลาเป็นสมาธิก็ไม่มีหญิง ไม่มีชาย มันเป็นสมาธิ เป็นสากล เวลามันปฏิบัติมันรู้ธรรมนะ โสดาบัน สกิทาคามี อนาคามีไม่มีแบ่งเพศหญิงหรือชาย เวลาในสมัยพุทธกาลนะ นี่เอตทัคคะ พระอรหันต์ที่มีความชำนาญใน ๘๐ ช่องทาง มีนางภิกษุณีหลายองค์ นางอุบลวรรณา นางที่เป็นภิกษุณี เป็นเอตทัคคะอยู่ร่วมกันระหว่างภิกษุกับภิกษุณีที่เป็นเอตทัคคะ มันไม่มีแบ่งหญิงหรือชาย

ฉะนั้น ใ้ที่นี่พูดถึง ทีนี้พอมันออกมาสู่โลกแล้วมันมี พ้อออกมาสู่โลก เห็นไหม ดูสิภิกษุณีกับภิกษุก็ไม่ใช่แล้ว ภิกษุณีมีวินัยมากกว่าภิกษุด้วย ทีนี้ออกมาแล้ว พ้อออกมาเป็นสมมุติ ออกมาเป็นเรื่องโลกมันก็ต้องมีกฎกติกาบังคับ แต่เวลารวบยอด เวลาปฏิบัติเข้าไปถึงธรรมแล้วมันเป็นอันเดียวกัน ฉะนั้น สิ่งนี้มันเป็นเรื่องปลายเหตุ ถ้าใครไปติดตรงนี้มากมันก็ยุ่งกันไป แต่ถ้าเรารักษาตัวของเรา ธรรมวินัยบัญญัติไว้แบบนี้ ในเมื่อเราเป็นภิกษุ เราเป็นภิกษุณี เราเป็นแม่ชี เราเป็นต่างๆ เรามีสถานะอย่างนี้ นี่ธรรมวินัยบังคับอย่างนี้ เราก็ทำตามนั้นเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น มันไม่มีแตกต่าง พ้อถึงเป้าหมายก็จบ นี่พูดถึง “แม่ชีบิณฑบาตได้หรือไม่ได้?” จบ

อันนี้นะ ข้อ ๗๘๗.

ถาม : ๗๘๗. เรื่อง “สมมุติว่าจิต”

หลวงพ่ : อันนี้จะยกหาง ยกหางนะ

ถาม : หนังสือ “สมมุติว่าจิต” เป็นหนังสือที่ดีมาก ดีกว่าหลายเล่มที่ได้จากงานโยมแม่ของหลวงพ่อ ตอนแรกเห็นแจกที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิต แต่คิดว่าตัวเองสามารถอ่านจากเว็บไซต์ของหลวงพ่อก็ได้ น่าจะแบ่งปันให้คนอื่น แต่ต่อมาได้รับทางไปรษณีย์ อ่านแล้วได้คำตอบหลายอย่างที่เคยสงสัย ไม่เคยเห็นหนังสือเล่มไหนดีเท่าเล่มนี้เลย ขอขอบคุณมากค่ะ

หลวงพ่อ : นี่เขาส่งข่าวมา หนังสือ “สมมุติว่าจิต” อันนี้เวลาเขาพูด ถ้าใครทำหนังสือหรือใครแก้ไขก็จะดีใจว่าหนังสือเล่มนี้ดีที่สุด แต่ในความเป็นจริงมันอยู่ที่ว่าพื้นฐานคนเรา คนทุกคนเป็นโรคอะไร? ถ้ายานั้นรักษาโรคนั้นหาย ยานั่นก็คือดีที่สุด ใครสงสัยสิ่งใด อ่านหนังสือแล้วมันไปเคลียร์ความสงสัยของตัวเอง ก็บอกว่าสิ่งนั้นดีที่สุด

ฉะนั้น เขาบอกว่าสมมุติว่าจิตนี้ดีที่สุดคือความเห็นของเขา แต่ความเห็นของคนอื่น เล่มอื่นอาจจะดีกว่าก็ได้ มันอยู่ที่ว่าตรงจิตนิสัยหรือเปล่า หรือว่าคนเป็นโรคสิ่งใดเขาต้องการยาแตกต่างกัน โรคที่เป็นไป นี่เป็นโดยกรรม กรรมของใคร ธาตุชั้นชั้นของใคร มันจะตรงกับของใคร ฉะนั้น หนังสือ นี้เวลาหลวงตาท่านพูดอย่างนี้ละ หลวงตาท่านบอกว่าท่านฟังเทศน์ของท่านเองทุกคืน เมื่อก่อนท่านจะฟังเทศน์ของท่านเองทุกคืน แล้วพอฟังเสร็จท่านบอกว่า เทศน์ม้วนนี้ดี เทศน์ม้วนนั้นดี เทศน์ม้วนนี้ดี ดีไปดีมาท่านบอกว่าไม่รู้ว่าจะไรมันจะดีกว่าอะไร มันพอดีที่ว่ามันดีส่วนไหน? คืออย่างไร?

ทีนี้คำว่าดีของท่าน เห็นไหม ม้วนนั้นก็ดี ม้วนนี้ดี เลยแยกไม่ถูกว่าม้วนไหนดีกว่าม้วนไหน เวลาท่านฟังของท่านทุกคืนนะ ท่านบอกว่าเวลาท่านเทศน์ท่านก็เทศน์ของท่านเอง แต่เวลาเทศน์นั้นเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฉะนั้น เวลาท่านฟังเทศน์ท่านไม่ได้ฟังว่าท่านฟังเทศน์ท่าน ท่านฟังธรรม วิหารธรรม ฟังธรรมที่สังฆกรรม สังฆะ อริยสังฆะมันเป็นการแสดงออก ฉะนั้น เวลาท่านมาฟังท่านเอาเนื้อความมัน ท่านไม่ใช่เอาว่าใครเป็นคนเทศน์

ท่านไม่ได้ฟังว่าท่านเทศน์ ท่านฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ท่านฟังเทศน์ของท่านทุกคืน สมัยที่ท่านยังมีเวลานะ แต่พอมามีโครงการช่วยชาติแล้วอะไรแล้ว เวลาท่านน้อยลงท่านก็ไม่ได้ฟัง แต่ก่อนหน้านั้น นี่เพราะวัดป่า พอดกเย็นมันก็จะสังคหะ ท่านก็จะอยู่วิหารธรรมของท่าน ท่านจะฟังเทศน์ของท่าน นี่พูดถึงว่าเทศน์ของท่านทุกๆ กัณฑ์

อันนี้ย้อนกลับมาว่า “สมมุติว่าจิตดีที่สุด” มั่นดีที่สุดเพราะว่าโยมอ่านแล้วโยมพอใจ ตรงกับความรู้สึกของตัว ตัวก็ว่าดีที่สุด ฉะนั้น สิ่งที่ดีหรือไม่ดีมันเป็นสัจจะ มันไว้กับโลก แล้วใครจะเข้าไปหาประโยชน์ จะได้ประโยชน์กับคนๆ นั้นเองเนาะ เอวัง